

Hệ thống Thống kê Nhật Bản

Nguyễn Văn Đoàn

Hệ thống thống kê Nhật bản được tổ chức theo mô hình phân tán. Chính phủ chỉ định 9 Bộ đảm nhiệm các hoạt động thống kê, trong đó, Bộ Nội vụ và Truyền thông (MIC) có vai trò chủ chốt trong hệ thống thống kê Nhật bản. Tổng cục Thống kê, Vụ chính sách thống kê (tiêu chuẩn thống kê), Viện Nghiên cứu và đào tạo thống kê là 3 trong số 14 đơn vị cấp Vụ và tương đương của MIC đảm nhiệm các hoạt động thống kê của MIC nói riêng và hệ thống thống kê Nhật bản nói chung.

Người viết bài này chỉ tiếp cận tài liệu trên Internet, chủ yếu từ: <http://www.stat.go.jp/english>. Vì nghiên cứu qua tài liệu, nên sẽ có một số hạn chế, mong nhận được nhiều ý kiến, tài liệu từ quý độc giả.

Thống kê Việt Nam đang trong quá trình hiện đại hoá và thực hiện đổi mới đồng bộ các hệ thống chỉ tiêu thống kê, xây dựng chiến lược phát triển ngành Thống kê đến năm 2020 và tầm nhìn năm 2025, do vậy, nghiên cứu, tham khảo mô hình tổ chức hệ thống thống kê của một số nước là hết sức cần thiết. Với ý nghĩa đó, Thông tin Khoa học thống kê sẽ giới thiệu hệ thống thống kê Nhật Bản.

Nhật Bản là một quốc đảo (hơn 3.000 hòn đảo nhỏ và 4 đảo lớn), thành viên của Tổ chức kinh tế và phát triển (OECD) và là nước đứng thứ Hai sau Mỹ và thứ Nhất Châu Á về tiềm lực kinh tế. Diện tích rộng 378 ngàn km², dân số có 128 triệu người, mật độ dân số là 49 người/km², có 47 tỉnh/thành phố (2007), tổng sản phẩm trong nước (GDP) theo giá thực tế là 4.368.435 triệu USD, tốc độ tăng trưởng kinh tế 2,2% (2006), tổng sản phẩm trong nước bình quân đầu người 34193,6 USD (theo sức mua tương đương 31267 usd/người).

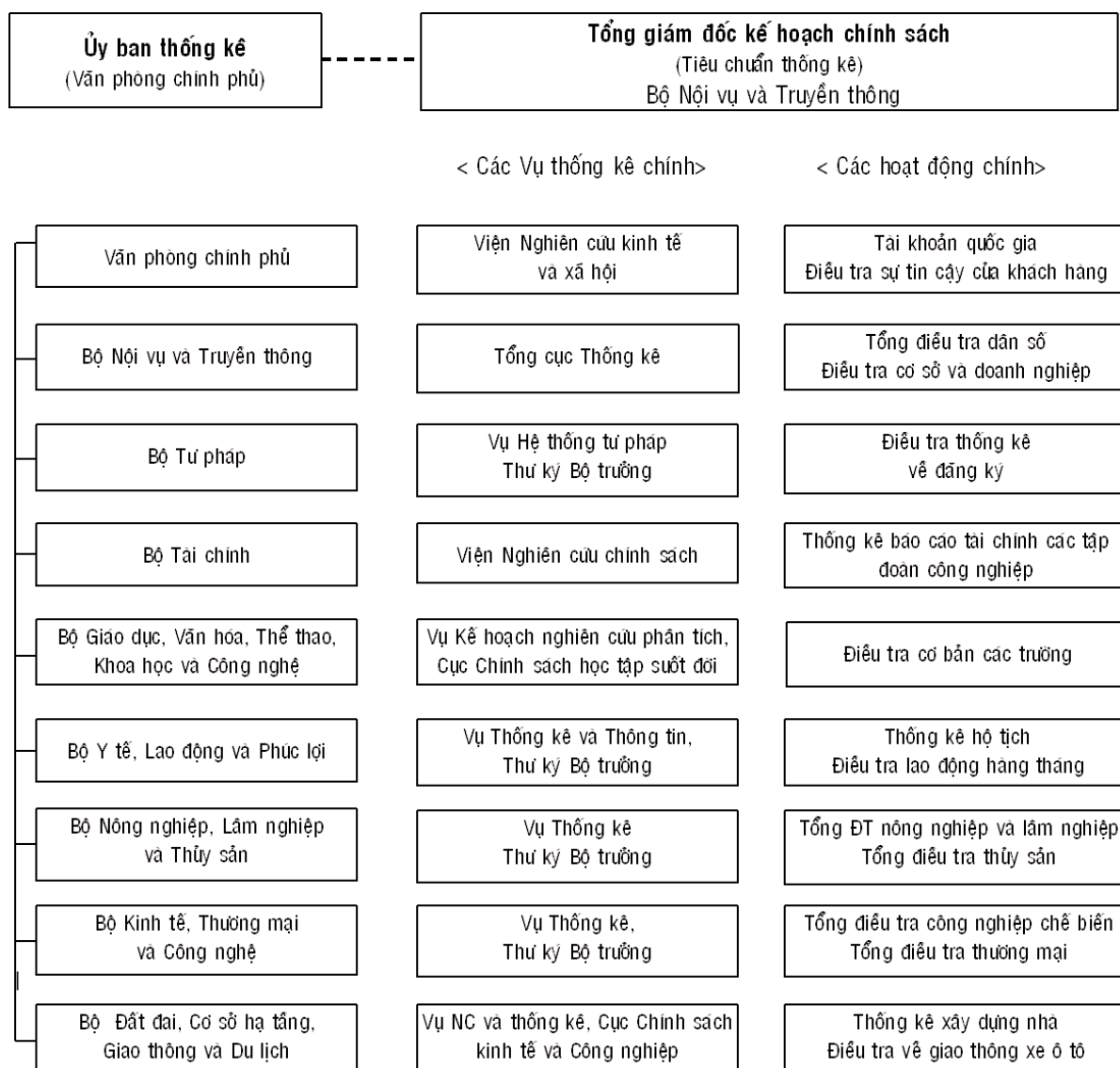
Hệ thống thống kê quốc gia Nhật Bản được tổ chức theo hệ thống thống kê phân tán (tháng 4/2007). Cụ thể, có 9 Bộ, cơ quan ngành Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ Nhật bản được chỉ định thực hiện các hoạt động thống kê quốc gia (1) Thống kê tài khoản quốc gia và điều tra sự tin cậy của người tiêu dùng do Văn Phòng Thủ tướng đảm nhiệm (2) Tổng điều tra dân số, tổng điều tra doanh nghiệp và cơ sở kinh tế (Bộ Nội vụ và

Truyền thông) (3) Đăng ký (Bộ Tư pháp) (4) Thống kê tài chính, ngân hàng (Bộ Tài chính) (5) Thống kê giá dục (Bộ Đào tạo, văn hoá, thể thao, khoa học và công nghệ) (6) Thống kê mức sống, lao động (Bộ Y tế, lao động) (7) Tổng điều tra nông, lâm nghiệp và tổng điều tra thuỷ sản (Bộ Nông, lâm nghiệp và thuỷ sản) (8) Tổng điều tra công nghiệp và tổng điều tra thương mại (Bộ Kinh tế, thương mại và công nghiệp) và (9) Thống kê xây dựng, phương tiện đi lại do Bộ Tài nguyên, cơ sở hạ tầng, vận tải và du lịch thực hiện (Hình 1).

Khối bên Trái, Hình 1, thể hiện các Bộ, khối ở giữa là các Vụ thuộc các Bộ đảm nhiệm công tác thống kê; khối bên Phải là các hoạt động thống kê chính của các Vụ thuộc các Bộ đảm nhiệm. Hội đồng Thống kê (Statistic Commission) thuộc Văn phòng Thủ tướng (Cabinet Office) được thể hiện ở Hình chữ nhật trên cùng, bên Trái, Hình 1 sẽ đảm nhiệm chức năng điều phối thống kê quốc gia Nhật bản. Tổng cục Thống kê Nhật bản (Statistic Bureau) được thể hiện ở dòng thứ 3, khối giữa của Hình 1, ngang hàng với nó, bên Trái là Bộ Nội vụ Truyền thông (Ministry of Internal Affairs and Communication). Như vậy, Tổng cục Thống kê Nhật bản nằm trong cơ cấu tổ chức của Bộ Nội vụ và Truyền thông (MIC).

1. Bộ Nội vụ và Truyền thông Nhật bản, gồm 14 đơn vị Cục và tương đương. Cơ cấu tổ chức của MIC được thể hiện ở Hình 2.

Hình 1: Sơ đồ hệ thống thống kê Nhật bản

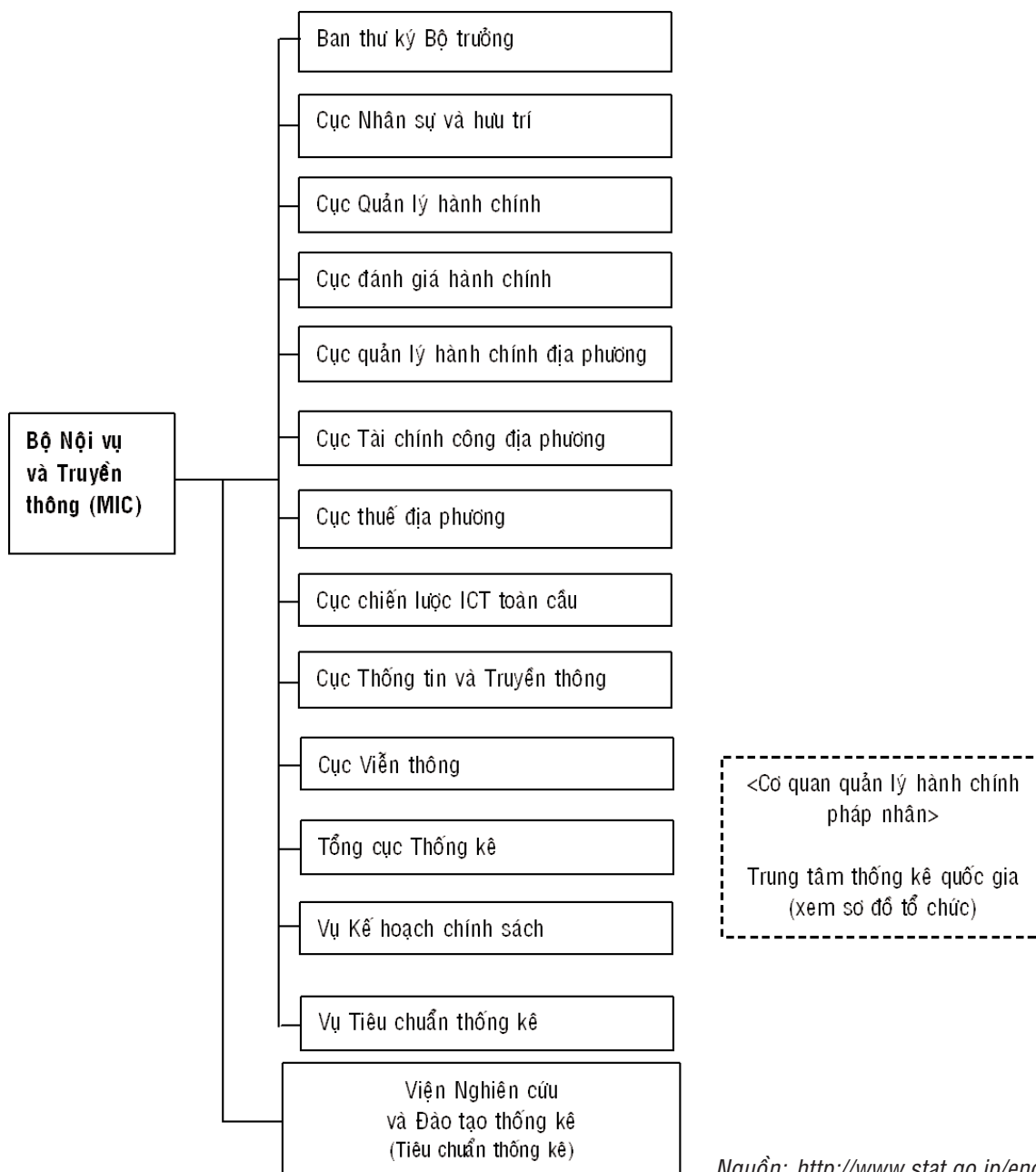

Theo Hình 2, Tổng cục Thống kê Nhật bản (Statistic Bureau) được thể hiện ở hình chữ nhật thứ 11 (từ trên xuống), Vụ Chính sách thống kê (Director – General for Policy Planning) hay còn gọi là Vụ Tiêu chuẩn thống kê (Statistical Standard) được thể hiện ở hình chữ nhật thứ 13, và Viện Nghiên cứu và đào tạo thống kê (Statistic Research and Traing Institute), được thể hiện ở hình chữ nhật cuối cùng đảm nhiệm các hoạt động

thống kê. Như vậy, MIC có 3/14 đơn vị cấp Vụ và tương đương nằm trong hệ thống thống kê Nhật bản. Dưới đây sẽ tập trung trình bày sơ đồ tổ chức cũng như nhiệm vụ chủ yếu của Tổng cục Thống kê, Vụ Chính sách thống kê, Viện nghiên cứu và đào tạo thống kê của MIC.

2. Tổng cục Thống kê Nhật bản (Statistical Bureau) là đơn vị thứ Nhất của MIC nằm trong hệ thống thống kê Nhật bản, sơ đồ tổ chức Tổng cục

Hình 2: Sơ đồ tổ chức của Bộ Nội vụ và Truyền thông Nhật bản (MIC)

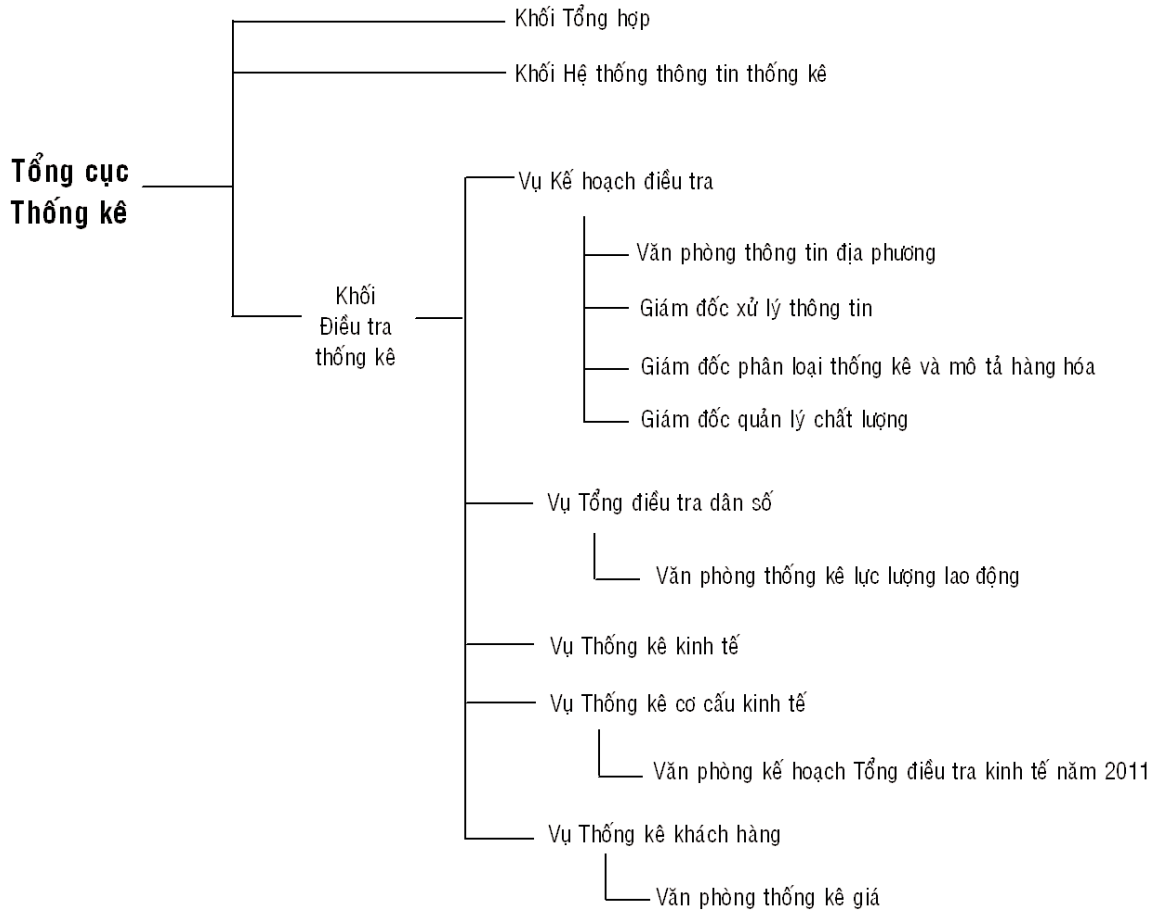
Nguồn: <http://www.stat.go.jp/english>

Thống kê Nhật bản như Hình 3.

Hình 3 cho thấy, Tổng cục Thống kê Nhật bản (chỉ đề cập đến trụ sở chính của cơ quan Tổng cục) được tổ chức khá đơn giản và gọn nhẹ, chỉ gồm có 3 khối: (1) Khối Nội vụ chung (General Affair

Division), (2) Khối Hệ thống thông tin thống kê (Statistical Information System Division), và (3) Khối Điều tra thống kê (Statistical Survey Department), khối này lớn nhất và được phân thành 5 đơn vị trực thuộc (Survey Planing Division, Population Census

Hình 3: Sơ đồ tổ chức Tổng cục Thống kê Nhật Bản

Division, Economic Statistics Division, Economic Structure Statistics Division, và Consumer Statistics Division). Mỗi đơn vị này lại được tổ chức thành một số đơn vị cấp dưới trực thuộc. Chẳng hạn, Survey Planning Division (xây dựng kế hoạch điều tra) lại được tổ chức thành 4 đơn vị thực hiện các nhiệm vụ khác nhau như, Geographic Information Office, Director for Information Processing, Director for Statistical Classification and Commodity Specification, Director for Quality Control.

3. Tổng cục Thống kê Nhật bản đóng vai trò rất quan trọng trong hệ thống thống kê Nhật bản, có mục tiêu là cung cấp các thông tin thống kê cơ bản, kịp thời, đáp ứng sự thay đổi của kinh tế- xã hội Nhật bản (xem Hộp 1) và thúc đẩy việc sử dụng thông tin thống kê theo nhiều cách thức khác nhau..

4. Vụ Chính sách thống kê (Director – General for Policy Planing) hay Vụ Tiêu chuẩn thống kê (Statistical Standards)) là đơn vị thứ 2 của MIC nằm trong hệ thống thống kê Nhật bản, Sơ đồ tổ chức của Cơ quan này như Hình 4.

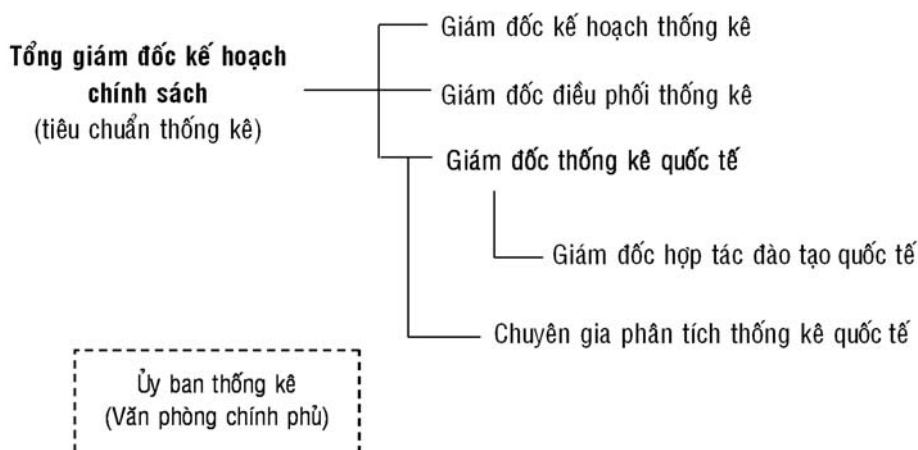
Cùng với Tổng cục Thống kê, Vụ Chính sách thống kê đóng vai trò quan trọng trong hệ thống thống kê Nhật bản. Cơ quan này có nhiệm vụ chính là hoạch định chính sách và điều phối các hoạt động thống kê của Chính phủ Nhật bản.

5. Viện Nghiên cứu và đào tạo thống kê (gọi tắt là Viện) là đơn vị thứ 3 của MIC nằm trong hệ thống thống kê của Nhật bản. Viện là đơn vị tương đương với Tổng cục Thống kê và Cơ quan hoạch định chính sách. Mô hình tổ chức của Viện như Hình 5.

HỘP 1: DANH SÁCH CÁC THỐNG KÊ ĐƯỢC SẢN XUẤT BỞI TỔNG CỤC THỐNG KÊ NHẬT BẢN

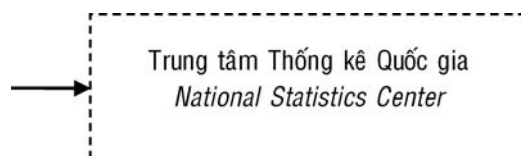
1. Tổng điều tra dân số (*Population Census*)
2. Ước tính dân số (*Current Population Estimates*)
3. Thống kê di cư trong nước (*Internal Migration Statistics*)
4. Điều tra đất và nhà (*Housing and Land Survey*)
5. Điều tra lực lượng lao động (*Labour Force Survey*)
6. Điều tra tình trạng việc làm (*Employment Status Survey*)
7. Tổng điều tra cơ sở kinh tế và doanh nghiệp (*Establishment and Enterprise Census*)
8. Điều tra các ngành dịch vụ (*Survey on Service Industries*)
9. Điều tra các doanh nghiệp không có tư cách pháp nhân (*Unincorporated Enterprise Survey*)
10. Điều tra nghiên cứu và phát triển (*Survey of Research and Development*)
11. Điều tra các ngành dịch vụ hàng tháng (*Monthly Survey on Service Industries*)
12. Điều tra thu nhập và chi tiêu của các hộ gia đình (*Family Income and Expenditure Survey*)
13. Điều tra quốc gia về chi tiêu và thu nhập (*National Survey of Family Income and Expenditure*)
14. Điều tra kinh tế hộ gia đình (*Survey of Household Economy*)
15. Điều tra giá bán lẻ (*Retail Price Survey*)
16. Điều tra quốc gia về giá cả (*National Survey of Prices*)
17. Chỉ số giá tiêu dùng (*Consumer Price Index*)
18. Điều tra về sử dụng thời gian và các hoạt động thư giãn (*Survey on Time Use and Leisure Activities*)

Hình 4: Sơ đồ tổ chức Cơ quan Hoạch định chính sách thống kê

6. Trở lại Hình 2 ở trên, chúng ta thấy có hình chữ nhật to, ở gần dưới cùng bên Phải, như hình bên, đó là Trung tâm thống kê quốc gia Nhật Bản, trước đây là một bộ phận thuộc MIC, nhưng từ năm 2003, được tách thành đơn vị riêng không nằm trong cơ cấu tổ chức của MIC. Mô hình tổ chức của Trung tâm Thống kê quốc gia như Hình 6 dưới đây:
 Chức năng chính của Trung tâm Thống kê

quốc gia Nhật Bản là thực hiện các việc cần thiết cho các cuộc điều tra thống kê của chính phủ, trước nhất, trong số đó là tổng điều tra dân số.

Hình 5: Sơ đồ tổ chức của Viện Nghiên cứu và đào tạo thống kê

Nguồn: <http://www.stat.go.jp/english>

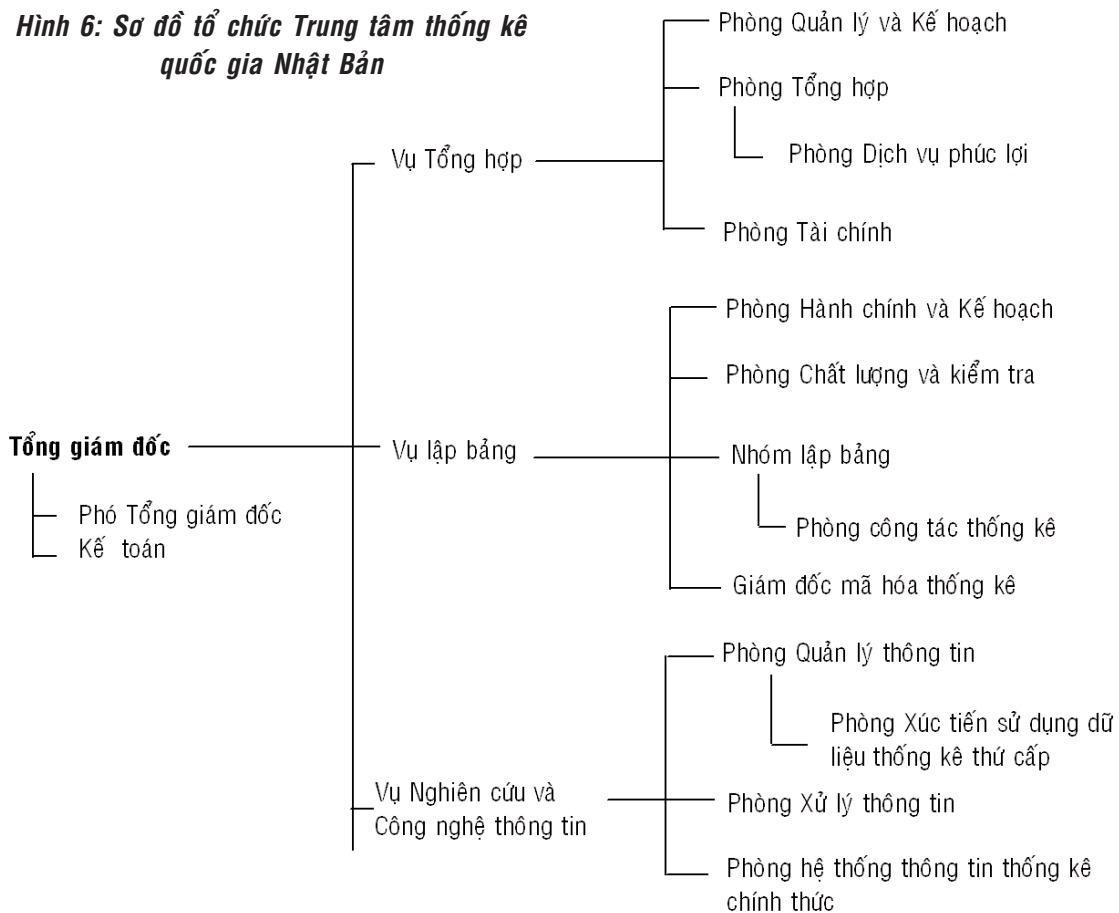
Tóm lại, Hệ thống thống kê Nhật bản được tổ chức theo mô hình phân tán (Hình 1), theo đó, Tổng cục Thống kê, Vụ Chính sách thống kê, Viện Nghiên cứu và đào tạo thống kê là 3 đơn vị trực thuộc Bộ Nội vụ và Truyền thông (MIC) đóng vai

trò then chốt trong hệ thống thống kê của Chính phủ Nhật bản. Bên cạnh đó, Trung tâm Thống kê quốc gia cũng có vai trò quan trọng trong hệ thống thống kê. Mô hình tổ chức của các đơn vị này khá đơn giản, gọn nhẹ, ít đơn vị đầu mối trung gian, nhưng chức năng, nhiệm vụ và các hoạt động rất rõ ràng. ■

Tài liệu tham khảo:

1. Thông tin chung về thị trường Nhật Bản, truy cập ngày 19/6/2009 tại http://www.fistenet.gov.vn/VSTP/index_.asp? menu=thitruong_N#1.2.2.
2. Nhật Bản, truy cập ngày 20/6/2009, tại <http://vi.wikipedia.org>
3. Thống kê nước ngoài, truy cập ngày 20/6/2009, tại <http://www.gso.gov.vn/default.aspx?tabid=436&idmid=3>
4. <http://www.stat.go.jp/english/index/seido/index.htm>
5. www.state.gov/r/pa/ei/bgn/4142.htm
6. http://vi.wikipedia.org/wiki/Nh%E1%BA%ADt_B%E1%BA%A3n

Hình 6: Sơ đồ tổ chức Trung tâm thống kê quốc gia Nhật Bản

TỔ CHỨC THỐNG KÊ ở Trung Quốc

TSKH. Nguyễn Thị Đông

I. TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG THỐNG KÊ Ở TRUNG QUỐC

Theo qui định của Luật Thống kê nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa, hoạt động thống kê được thực hiện dưới sự lãnh đạo thống nhất và có sự phân quyền trong quản lý hành chính. Theo đó, hệ thống các cơ quan thống kê được tổ chức theo mô hình tập trung với sự lãnh đạo thống nhất về cơ cấu quản lý hành chính.

Trong thành phần cơ cấu của Hệ thống Thống kê chính thức của Trung Quốc gồm có hai nhánh:

Hệ thống thống kê Nhà nước

Hệ thống thống kê thuộc các Bộ ngành (xem mô hình ở trang sau).

Hệ thống thống kê thuộc các Bộ ngành được cấu thành bởi các cơ quan thống kê và những người làm công tác thống kê thuộc các Bộ ngành khác nhau. Hệ thống này đồng thời vừa trực thuộc Hội đồng Nhà nước và vừa trực thuộc các cấp chính quyền địa phương trong thực hiện các nhiệm vụ thống kê chuyên ngành.

Hệ thống thống kê thuộc các Bộ ngành chịu trách nhiệm thực hiện các nhiệm vụ cơ bản sau:

Tổ chức và phối hợp hoạt động thống kê về lĩnh vực có liên quan, thực hiện đầy đủ nghĩa vụ trong các cuộc điều tra thống kê trên phạm vi quốc gia và địa phương, xây dựng và thực hiện các chương trình điều tra thống kê chuyên ngành, thu thập, xử lý và cung cấp số liệu thống kê chuyên ngành.

Thực hiện phân tích và giám sát thống kê về sự phát triển của ngành, cũng như của lĩnh vực có liên quan.

Tổ chức và phối hợp hoạt động thống kê với các doanh nghiệp và các cơ quan hữu quan trong phạm vi thẩm quyền về các bảng hỏi thống kê có liên quan và được quản lý cho mục đích sử dụng nội bộ.

Hệ thống thống kê Nhà nước được cấu thành bởi các cơ quan thống kê và các nhà thống kê ở tất cả các cấp chính quyền nằm trong Hệ thống thống kê Nhà nước, đứng đầu là Cục Thống kê quốc gia Trung Quốc.

Cục Thống kê quốc gia Trung Quốc được thành lập trực thuộc Hội đồng Nhà nước chịu trách nhiệm tổ chức, hướng dẫn và phối hợp công tác thống kê giữa các tỉnh, thành phố và khu tự trị, trong khi đó, các cơ quan thống kê độc lập được cơ cấu trong thành phần các chính quyền địa phương cấp tỉnh/thành phố. Các chính quyền địa phương ở tất cả các cấp và ở tất cả các lĩnh vực, các doanh nghiệp và các cơ quan đều có thể thành lập các đơn vị thống kê của mình và tuyển chọn đội ngũ cán bộ tùy thuộc vào yêu cầu công tác thống kê. Đối với các thành phố nhỏ đã triển khai các trạm thống kê hoạt động hoặc trọn ngày hoặc bán thời gian.

Hệ thống thống kê Nhà nước có các chức năng cơ bản sau:

- Xây dựng kế hoạch cho triển khai các cuộc điều tra thống kê, tổ chức và giám sát công tác thống kê, cũng như hạch toán kinh tế trên phạm vi toàn quốc và địa phương;

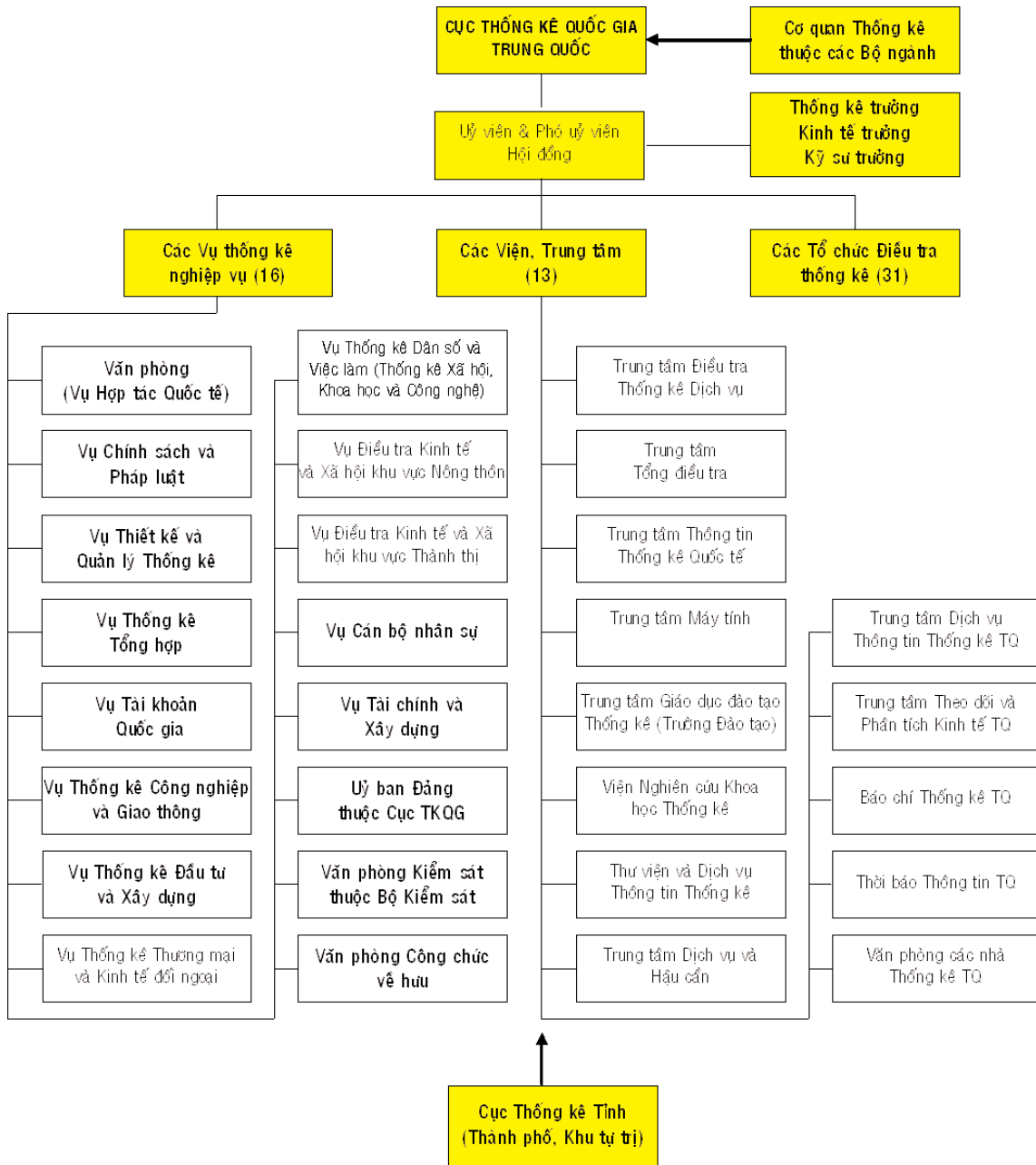
- Tổ chức thực hiện các cuộc điều tra thống kê trên phạm vi toàn quốc và địa phương để thu thập, xử lý và cung cấp số liệu thống kê của cả nước và của từng vùng;

- Hướng dẫn phân tích thống kê về phát triển kinh tế và xã hội, thực hiện giám sát thống kê;

- Quản lý và phối hợp các bảng hỏi điều tra thống kê được thiết kế bởi các đơn vị khác nhau;

Ngoài ra, các cơ quan thống kê Nhà nước còn thực hiện các chức năng điều tra, báo cáo và giám sát thống kê theo Luật định. Các cơ quan thống kê thuộc các chính quyền địa phương, ngoài nhiệm vụ

Mô hình tổ chức thống kê ở Trung Quốc

thu thập và cung cấp số liệu thống kê cho cấp chính quyền cao hơn, còn có nhiệm vụ thu thập, cung cấp thông tin thống kê và trình các báo cáo thống kê cho chính quyền địa phương trực thuộc.

II. CỤC THỐNG KÊ QUỐC GIA TRUNG QUỐC
1. Chức năng chính của Cục Thống kê quốc

gia Trung Quốc

Là một cơ quan trực thuộc Hội đồng Nhà nước, Cục Thống kê quốc gia chịu trách nhiệm về thống kê và hạch toán kinh tế ở Trung Quốc. Căn cứ vào Luật Thống kê của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa và các qui định Nhà nước có liên quan, các

chức năng chính của Cục Thống kê quốc gia Trung Quốc bao gồm:

- Xây dựng Luật và các qui định pháp qui về công tác thống kê; soạn thảo các văn bản hướng dẫn cho hoạt động thống kê; xây dựng kế hoạch cho hiện đại hóa công tác thống kê và các cuộc điều tra thống kê cấp quốc gia; tổ chức, lãnh đạo và giám sát công tác thống kê, cũng như hạch toán kinh tế ở các lĩnh vực và các địa phương khác nhau; giám sát và kiểm tra việc tuân thủ luật thống kê và các qui định pháp luật.

- Tổ chức và hoàn thiện hệ thống thống kê và hạch toán kinh tế trên phạm vi quốc gia và khu vực; xây dựng các tiêu chuẩn thống kê quốc gia; nghiên cứu và phê chuẩn các chuẩn thống kê do các cơ quan khác soạn thảo; tổ chức và quản lý các dự án điều tra thống kê cấp quốc gia; kiểm tra, phê duyệt, quản lý các kế hoạch và phối hợp thực hiện các cuộc điều tra thống kê do các cơ quan khác tiến hành.

- Tổ chức và thực hiện các cuộc Tổng điều tra lớn về các vấn đề cơ bản có liên quan tới tình hình phát triển của một tỉnh/thành nhất định; thực hiện quản lý thống nhất các cuộc điều tra kinh tế-xã hội ở các lĩnh vực và các địa phương khác nhau nhằm thu thập, xử lý và trình bày thông tin thống kê chủ yếu theo triển vọng phát triển kinh tế, tiến bộ khoa học và xã hội của quốc gia; cung cấp thông tin thống kê và các đề xuất có liên quan cho Ban chấp hành Trung ương Đảng cộng sản Trung Quốc, Chính phủ và các cơ quan Nhà nước hữu quan.

- Thực hiện vai trò là cơ quan độc quyền trong kiểm tra, phê duyệt, quản lý và xuất bản số liệu thống kê quốc gia, cũng như phổ biến rộng rãi trong cộng đồng các thông tin thống kê có liên quan tới sự phát triển kinh tế và xã hội của đất nước.

- Xây dựng và quản trị Hệ thống thông tin thống kê quốc gia và Hệ thống cơ sở dữ liệu (CSDL) thống kê quốc gia; xác lập các tiêu chuẩn cơ bản và các nguyên tắc hoạt động cho các mạng lưới CSDL thống kê trong các cơ quan thuộc các lĩnh vực và các địa phương khác nhau.

- Thực hiện vai trò lãnh đạo đối với các cơ

quan trực thuộc có nhiệm vụ điều tra ở các địa phương khác nhau; thực hiện sự quản lý thống nhất về kinh phí hoạt động thống kê đối với các cơ quan thống kê thuộc chính quyền địa phương và cấp tỉnh/thành phố; trợ giúp ban lãnh đạo các cơ quan thống kê tỉnh, vùng tự trị và các thành phố tự trị trực thuộc Trung ương; tổ chức và quản lý việc kiểm tra trình độ chuyên môn, cũng như đánh giá chức vụ nghề nghiệp cho các nhà thống kê trong toàn quốc.

2. Cơ cấu tổ chức của Cục Thống kê quốc gia Trung Quốc

Theo mô hình tổ chức hoạt động thống kê ở Trung Quốc và phù hợp với các chức năng đã trình bày ở trên, trong thành phần Cục Thống kê quốc gia Trung Quốc gồm có 16 vụ chức năng và các cơ quan-chỉ nhánh trực thuộc; 13 Viện, Trung tâm; và 31 Tổ chức Điều tra thống kê. Trong số các Vụ chức năng chính của Cục Thống kê quốc gia Trung Quốc gồm có 12 Vụ như sau:

1) *Văn phòng (Vụ Hợp tác quốc tế)*: Chịu trách nhiệm phối hợp và quản lý toàn bộ công tác văn phòng, giao tiếp và văn thư của nội bộ cơ quan; tổ chức và thực hiện trao đổi thống kê song phương và đa phương; phối hợp các chương trình, liên lạc với các tổ chức quốc tế và các tổ chức thống kê chính thức của các nước khác nhau.

2) *Vụ chính sách và pháp luật*: Chịu trách nhiệm xây dựng các chương trình trung và ngắn hạn; thực hiện các phương pháp tái cấu trúc thống kê, soạn thảo, rà soát lại và thanh tra giám sát theo Luật thống kê, các qui định pháp luật và các văn bản chỉ đạo cho hoạt động thống kê.

3) *Vụ thiết kế và quản lý thống kê*: Chịu trách nhiệm xây dựng các kế hoạch tái cấu trúc thống kê, các kế hoạch tổ chức và thiết lập hệ thống tài khoản quốc gia, cũng như các cuộc điều tra thống kê quốc gia; đưa ra các tiêu chuẩn thống kê quốc gia, kiểm tra các tiêu chuẩn thống kê do các cơ quan khác đưa ra; nghiên cứu, phê duyệt, quản lý các chương trình và kế hoạch điều tra thống kê do các cơ quan khác xây dựng.

4) *Vụ Thống kê tổng hợp*: Chịu trách nhiệm

chỉ đạo theo dõi, dự báo và phân tích tổng hợp về thực trạng thực hiện kế hoạch của nền kinh tế quốc dân và chuẩn bị các dự kiến cho điều chỉnh vĩ mô.

5) *Vụ Tài khoản quốc gia*: Chịu trách nhiệm về công tác tổ chức thực hiện hệ thống tài khoản quốc gia; chuẩn bị các tài khoản tổng sản phẩm quốc nội, bảng vào-ra, các tài khoản luồng và kho; cân đối thanh toán, các tài khoản tích sản-tiêu sản và các tài khoản về nguồn tài nguyên môi trường.

6) *Vụ Thống kê công nghiệp và giao thông*: Chịu trách nhiệm về công tác tổ chức thực hiện các cuộc điều tra thống kê công nghiệp và năng lượng; thu thập, xử lý và cung cấp số liệu thống kê giao thông vận tải, bưu điện, liên lạc cũng như hướng dẫn các phân tích thống kê.

7) *Vụ thống kê đầu tư và xây dựng*: Chịu trách nhiệm tổ chức thực hiện các cuộc điều tra thống kê về đầu tư tài sản cố định, công nghiệp xây dựng và bất động sản, thu thập, xử lý và cung cấp số liệu thống kê liên quan tới viễn cảnh địa lý, nhà ở thành thị và các tiện nghi công cộng, cũng như hướng dẫn các phân tích thống kê.

8) *Vụ Thống kê thương mại và kinh tế đối ngoại*: Chịu trách nhiệm tổ chức thực hiện các cuộc điều tra thống kê về kinh doanh bán buôn và bán lẻ, cung cấp thực phẩm và hoạt động thị trường; thu thập, xử lý và cung cấp số liệu thống kê liên quan tới ngoại thương, đầu tư nước ngoài và du lịch, cũng như hướng dẫn các phân tích thống kê.

9) *Vụ Thống kê dân số, xã hội, khoa học và công nghệ*: Chịu trách nhiệm tổ chức thực hiện các cuộc điều tra thống kê dân số và lao động; thu thập, xử lý và cung cấp số liệu thống kê liên quan tới sự phát triển xã hội, khoa học và các tiến bộ công nghệ, cũng như hướng dẫn các phân tích thống kê.

10) *Vụ điều tra kinh tế-xã hội khu vực nông thôn*: Chịu trách nhiệm thu thập, xử lý và cung cấp số liệu thống kê về sản phẩm nông nghiệp, thu nhập và chi tiêu dùng của các hộ gia đình nông thôn, kinh tế nông thôn, các hoạt động nông trại và phân bố thu nhập, cũng như hướng dẫn các

phân tích thống kê.

11) *Vụ điều tra kinh tế-xã hội khu vực thành thị*: Chịu trách nhiệm thu thập, xử lý và cung cấp số liệu thống kê liên quan tới giá cả thị trường, thu nhập và chi tiêu dùng của các hộ gia đình thành thị và sự phát triển của thành thị, cũng như hướng dẫn các phân tích thống kê.

12) *Vụ điều tra doanh nghiệp*: Chịu trách nhiệm thu thập, xử lý và cung cấp số liệu thống kê thông qua các cuộc điều tra mẫu về các doanh nghiệp có các loại hình sở hữu khác nhau và các cuộc điều tra chuyên ngành, cũng như hướng dẫn các phân tích thống kê.

Đồng thời từng Vụ chức năng này cũng có nhiệm vụ quản lý nhân sự và đào tạo cho các nhà thống kê, quản lý ngân sách, nghiên cứu thống kê, xuất bản, phát hành báo chí có liên quan, thực hiện kinh tế điều tra, dịch vụ thông tin và hỗ trợ hậu cần.

Ngoài ra, trực thuộc Cục Thống kê quốc gia Trung Quốc còn có các Trung tâm chính sau:

- *Trung tâm Tổng điều tra*: Chịu trách nhiệm nghiên cứu và thực hiện các kế hoạch tổng điều tra về các vấn đề quan trọng phản ánh thực trạng phát triển của đất nước; nghiên cứu các vấn đề công nghệ chuyên dụng trong các cuộc tổng điều tra; tổ chức thực hiện các cuộc tổng điều tra các đơn vị thống kê cơ sở và công nghiệp cấp 3; cung cấp số liệu thống kê có liên quan và hướng dẫn các phân tích thống kê.

- *Trung tâm thông tin Thống kê quốc tế*: Chịu trách nhiệm cung cấp thông tin thống kê của Trung Quốc cho các tổ chức quốc tế và các cơ quan thống kê nước ngoài thông qua các chương trình trao đổi số liệu thống kê; thu thập, xử lý và tận dụng thông tin thống kê từ các nước khác cũng như từ Hồng Kông, Macau, Đài Loan; hướng dẫn nghiên cứu các Chương trình so sánh quốc tế (ICP).

- *Trung tâm Máy tính*: Chịu trách nhiệm tổ chức công tác phát triển và quản trị Hệ thống thông tin thống kê quốc gia; ứng dụng và phát triển công nghệ thông tin; xử lý và quản trị dữ liệu từ các cuộc điều tra thống kê quốc gia và thiết lập hệ thống CSDL quốc gia, cũng như duy trì hoạt động và quản

trị các mạng thông tin thống kê trên toàn quốc.

3. Quản lý và phối hợp hoạt động thống kê

Cục Thống kê quốc gia Trung Quốc chịu trách nhiệm tổ chức, lãnh đạo và phối hợp công tác thống kê, cũng như hạch toán kinh tế quốc gia. Các tổ chức điều tra về lĩnh vực thành thị, nông thôn và doanh nghiệp là các cơ quan-nhánh trực thuộc và chịu sự lãnh đạo trực tiếp của Cục Thống kê quốc gia Trung Quốc.

Các cơ quan thống kê tỉnh, quận và các chính quyền thành phố, cũng như các nhà thống kê thuộc các chính quyền thị xã chịu trách nhiệm tổ chức, lãnh đạo và phối hợp hoạt động thống kê, cũng như hạch toán kinh tế quốc gia trong phạm vi quản lý hành chính của mình. Các cơ quan này chịu sự lãnh đạo đồng thời của chính quyền Nhà nước trực thuộc và của các cơ quan thống kê cấp cao hơn với sự lãnh đạo trực tiếp của cấp quản lý gần nhất theo triển vọng hoạt động thống kê. Hoạt động của các văn phòng thống kê hoặc các nhà thống kê trưởng thuộc các đơn vị thống kê khác nhau trong Hội đồng Nhà nước và chính quyền địa phương các cấp được đặt dưới sự chỉ đạo của Cục Thống kê quốc gia hoặc các cơ quan thống kê thuộc chính quyền địa phương ở cấp tương ứng.

4. Quản lý nhân sự

Đội ngũ nhân sự của Hệ thống thống kê thuộc các chính quyền địa phương và cấp cao hơn được các chính quyền địa phương xem xét và phê duyệt. Ngoài ra, nhân sự của các chi nhánh thuộc 3 Tổ chức Điều tra (Tổ chức Điều tra kinh tế-xã hội khu vực nông thôn; Tổ chức Điều tra kinh tế-xã hội khu vực thành thị; Tổ chức Điều tra doanh nghiệp) được Hội đồng Nhà nước xem xét, phê duyệt và do Cục Thống kê quốc gia Trung Quốc quản lý. Các trưởng và phó lãnh đạo các tổ chức điều tra thành thị, nông thôn và doanh nghiệp ở các tỉnh, thành phố và các khu tự trị khác nhau được Cục Thống kê quốc gia quản lý với sự trợ giúp của các cơ quan thống kê thuộc chính quyền địa phương ở cấp tương ứng. Các giám đốc hoặc các phó giám đốc các văn phòng thống kê thuộc các chính quyền địa phương và cấp cao hơn do các chính quyền địa phương ở

cấp tương ứng quản lý với sự hỗ trợ của các cơ quan thống kê nhà nước ở cấp cao hơn. Qui mô của Hệ thống Thống kê Bộ ngành cũng như nhân sự của nó được quản lý bởi Bộ ngành có liên quan.

III. SỰ LÃNH ĐẠO CỦA NHÀ NƯỚC VÀ HỢP TÁC CỘNG ĐỒNG

Chính phủ Trung Quốc thực hiện sự lãnh đạo thống nhất đối với các nhiệm vụ thống kê theo các khía cạnh sau:

- Ban hành các qui định pháp lý để đảm bảo tính ổn định và độc lập của các cơ quan thống kê, cũng như để bảo vệ quyền độc lập trong thực hiện các hoạt động thống kê;

- Cung cấp các nguồn tài chính cho Hệ thống Thống kê Nhà nước và Hệ thống Thống kê Bộ ngành;

- Phối hợp hoạt động giữa các cơ quan nhà nước và các tổ chức; huy động mọi công dân và các chủ thể pháp lý ủng hộ và hợp tác với Chính phủ trong thực hiện các cuộc tổng điều tra chủ yếu hoặc trong các cải cách chính của hệ thống thống kê.

Chính phủ Trung Quốc cũng nỗ lực quảng bá để cộng đồng xã hội biết đến ý nghĩa quan trọng của công tác thống kê, đồng thời tích cực quảng bá các kiến thức thống kê cơ bản nhằm đẩy mạnh nhận thức của công dân và các chủ thể pháp lý về bổn phận phải báo cáo thống kê cũng như trách nhiệm của họ trong trường hợp vi phạm luật thống kê. Các phương tiện truyền thông đại chúng như báo chí, phát thanh và các chương trình truyền hình được sử dụng rộng rãi trong các chiến dịch quảng cáo nhằm đạt được sự đồng tâm hiệp lực ủng hộ và hợp tác của mọi công dân và các chủ thể pháp lý trong thực hiện các hoạt động thống kê. ■

Tài liệu tham khảo:

1. *Functions and Organizational Structure of the National Bureau of Statistics*

// http://www.stats.gov.cn/english/nbs/t20070104_402377418.htm.

2. *Statistics Law of the People's Republic of China* // http://www.stats.gov.cn/english/lawsandregulations/statisticalaws/t20020329_15257.htm